

Fremias remissvar – Fi2025/01913 – COM(2025) 545

Fremia är Sveriges största fristående arbetsgivarorganisation med över 5 000 medlemmar inom civilsamhälle, Kooperation och idéburen välfärd. Våra medlemmar spänner från små föreningar till några av landets största välfärdsaktörer.

Fremia välkomnar EU-kommissionens förslag om en enhetlig ram för uppföljning av budget, utgiftsspårning och horisontella principer. Det övergripande syftet att minska komplexitet och administrativa kostnader för bidragsmottagare är positivt. Samtidigt behövs det tydligare proportionalitet i genomförandet, så att mindre ideella aktörer inte tyngs oproportionerligt av nya krav. Förslaget bör justeras på några punkter för att säkerställa rättssäker tillämpning, rimlig bördefördelning och bibehållen incitamentsstruktur för idéburen sektor att medverka i EU-finansierade program.

- Vi stöder målet att gemensamma regler för t.ex. DNSH- och jämställdhetsprincipen minskar komplexiteten för bidragsmottagare.
- Förenklingar och digitala verktyg måste genomföras fullt ut för att nå målet om minst 25 % lägre administrativa kostnader, särskilt för små organisationer.
- Ökad transparens och harmoniserade synlighetskrav är positivt, men de får inte medföra oproportionerlig byråkrati eller risk för röjande av känsliga uppgifter för idéburna aktörer.

Kommentarer

1. **Inför uttrycklig proportionalitet i rapportering** (Artikel 1 och skäl). – Utforma rapporterings- och uppföljningskrav så att de anpassas efter stödmottagarens storlek och kapacitet. Kommissionen förväntar sig att den nya ramen ska minska den administrativa bördan med minst 25 % generellt och 35 % för små och medelstora aktörer. För att detta ska förverkligas krävs förenklade rutiner (t.ex.

tröskelvärden för mindre projekt och "once-only"-princip för uppgiftslämning) samt fullföljande av en gemensam EU-portal för ansökan och rapportering. Genom att samla över 50 programs regler i en enda förordning möjliggörs betydande förenklingar, vilket Sverige bör säkerställa genom att driva på för undantag, övergångsregler och IT-lösningar som avlastar små aktörer.

2. **Tydliggör och förenkla DNSH-kravens tillämpning** (Artikel 5). – Säkerställ att principen om att *inte orsaka betydande skada* (DNSH) kan uppfyllas med praktisk och tydlig vägledning samt undantag för projekt med försumbar miljöpåverkan. Utvärderingar har visat att heterogena miljökrav skapat betydande administrativa bördor och osäkerhet som försvårar tillgången till EU-finansiering. Det är positivt att förslaget inför en gemensam, förenklad DNSH-vägledning för hela budgeten. För att undvika att små sociala projekt avskräcks bör dock en proportionerlig ansats gälla – exempelvis förenklade självdeklarationer för klimatpåverkan under vissa tröskelvärden – så att miljöintegreringen stärks utan att mindre aktörer utestängs.
3. **Tillämpa jämställdhetsintegrering med proportionalitet** (Artikel 7, Bilaga IV). – Stärk jämställdhetsprincipen i budgeten utan att små organisationer åläggs orimliga nya datakrav. Förordningen inför en ny jämställdhetsmetod med kategorier och poäng samt listar berörda program i bilaga IV. Fremia stödjer målet att stärka jämställdhetsbudgeteringen inför nästa period, men uppföljningen måste anpassas efter insatsens natur och storlek. Vi föreslår att rapportering av könsuppdelad statistik och indikatorer endast krävs när det är relevant och hanterbart. Små projekt bör kunna använda förenklade kvalitativa bedömningar istället för tunga kvantitativa indikatorer. Dessutom bör Kommissionen tillhandahålla utlovad teknisk vägledning och beakta civilsamhällets synpunkter vid eventuella ändringar av bilaga IV, så jämställdhetskraven blir genomförbara.
4. **Genomför arbetsvillkorskravet utan dubbelreglering** (Artikel 6). – Kravet att EU-finansierade program ska genomföras med respekt för gällande arbets- och anställningsvillkor bör införas på ett sätt som undviker onödig byråkrati och dubbla kontrollsystém. Fremia välkomnar att sociala hänsyn och skäliga arbetsvillkor betonas – många av våra medlemmar följer redan kollektivavtal och arbetsrätt. För att uppfylla artikel 6 bör man primärt bygga på befintlig nationell lagstiftning och tillsyn, t.ex. genom att låta stödmottagare intyga att tillämplig arbetsrätt efterlevs. Extra rapporteringskrav eller EU-specifika kontroller bör endast riktas mot aktörer där det finns konkreta riskindikatorer. En sådan riskbaserad och samordnad tillsyn skyddar arbetstagare samtidigt som seriösa ideella utförare inte drabbas av oproportionell administration.

5. **Säkerställ proportionerliga informations- och synlighetskrav** (Artikel 1, skäl). – Utforma de gemensamma reglerna om information, kommunikation och synlighet så att de är flexibla och rimliga för små och ideella aktörer, och balansera ökad transparens med skydd för känsliga uppgifter. Vi stöder ökad insyn i hur EU-medel används och att stödmottagare och insatser offentliggörs, vilket nu föreslås som bindande krav. Samtidigt riskerar små organisationer utan egen kommunikationsavdelning att tyngas av detaljerade synlighetsåtgärder. Harmoniserade kommunikationsregler bör därför tillämpas med proportionalitet – till exempel genom förenklade emblem- och logotypkrav för mindre projekt och mallar som minskar kostnaden för att synliggöra EU-stödet. Vid publicering av uppgifter om projekt och bidragsmottagare måste hänsyn tas till dataskydd och säkerhet; om projektets natur kräver viss sekretess (t.ex. arbete med utsatta grupper) bör undantag medges så att inga individer eller organisationer skadas. På så vis kan transparensökningen ske utan att idéburna aktörer avstår EU-finansiering av oro för byråkrati eller integritetsrisker.

Fremia ser fram emot att bidra i den fortsatta dialogen kring ett ändamålsenligt budgetramverk. Vi uppmanar regeringen att i EU-förhandlingarna driva ovanstående förslag, så att idéburen sektor kan medverka fullt ut i genomförandet av EU:s budgetmål under bibehållen proportionalitet och rättssäkerhet.

Stockholm 20 januari 2026

Petter Skogar

vd, Fremia